

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचालित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

32

पर्यावरण प्रकल्प कार्य पुस्तिका

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

प्रमाणपत्र

प्रमाणपत्र देण्यात येते की, कुमार / कुमारी मनिषा सदाशिव

जाधव

इयत्ता B.COMTY हजेरी क्रमांक 31

शैक्षणिक वर्ष 20-2023/24 मधील प्रकल्प कार्य

या विषयावर मार्गदर्शक शिक्षक / प्राध्यापकाच्या मार्गदर्शनाखाली अपेक्षित सर्व कामकाज, माहिती संकलन व अहवाल लेखन विद्यापीठाच्या कला लेखन नियमाप्रमाणे प्रकल्प कार्य तयार केलेले आहे. सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित विद्यार्थ्यांने स्वतः संकलित केलेले आहे.

सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित विद्यार्थ्यांने स्वतः संकलित केलेल्या लेखन सामग्रीवर आधारित असून स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिले आहे.

दिनांक : 27/10/2023

मार्गदर्शक

परिक्षक

प्राचार्य / उपप्राचार्य

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

पर्यावरण

प्रकल्प कार्य लेखन वही

(Environmentakl Project Work Book)

विद्यार्थ्यांचे नांव जाधव मनिषा सदाशिव

वर्ग B.com. I तुकडी - क्रमांक 31

प्रकल्प कार्याचे शिर्षक टाफाक कचऱ्याचे व्यवस्थापन

प्रकल्प स्वरूप : वैयक्तीक / गटामध्ये :

१) _____

२) _____

३) _____

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नाव : _____

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नांव : _____

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव	पान क्र.
1.	हळकाडू कचऱ्याचे व्यापार-शासन	
2.	जिज्याचे महत्त्व	
3.	उद्दिष्टे	
4.	प्रकार्यकार्यपद्धती	
5.	हान कचऱ्याचे वर्गीकरण	
6.	जैविक विघटनशील कचरा	
7.	अविघटनशील कचरा	
8.	ओला कचरा	
9.	सुका कचरा	
10.	निरिक्षणे.	

टाकाऊ कचऱ्याचे व्यवस्थापन

प्रस्तावना :-

मी जाधव मनिषा शुद्धाशिव.....
महाराष्ट्र महाविद्यालय निलंगा येथे इथला
B. Com Tu. मध्ये शिकत असुन मला पर्यावरण
विषयासाठी "टाकाऊ कचऱ्याचे व्यवस्थापन"
हा प्रकल्प तयार करवयासाठी प्रकल्प संधी
मिळाली.....

आपल्या दैनंदिन जीवनात निरनिराळ्या
प्रकारच्या घात कचरा निर्माण होतो. त्यामध्ये
स्वयंपाक घरातील कचरा. उपहारक्षहातील
कचरा ह्या कचऱ्याचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात
वाढत आहे. त्या घातकचऱ्याचा फायदा कसा
होईल याचा विचार केला. तसेच मुख्य पारंपारिक
~~समानव्यवस्थेमध्ये~~ मिळणारा कचरा हा सैद्ध्य
स्वरूपात असतो.

त्या पदार्थाचे विघटन होते व ते
मातीमध्ये कुजतात, आजच्या जम काळात
कृत्रिम रसायनातील पदार्थापासून
घातकचरा मधील पदार्थाचे विघटन
होत नाही.....

GARBAGE DUMPING

मानसाच्या वापराने असलेल्या नैसर्गिक स्रोतांचे प्रमाण व या स्रोतांचा वापर दिवसेंदिवस घटत चालत आहे. घनकचऱ्याचे मधील प्रमाण वाढत गेले तर दुसऱ्या बाजूला पाहिजे तर नैसर्गिक स्रोत कम होऊन जाईल, म्हणून घनकचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे गरजेचे आहे. तर घनकचऱ्याचे वापर पुन्हा करण्यासाठी कचऱ्याची कपटी करून आपण शक्ती तसेच विविध कुटुंबातील स्वयंपाक घरातील कचरा व वाया गेलेले अन्न वाचो घेऊन संयोजनात टाफुन व्यापासून आपल्याला बायोगॅस मिळू शकते. अशाच घनकचऱ्याचा वापर आपण पुन्हा करू शकतो पाहिजे याची सखोल माहिती मी या प्रकल्पातून घेऊन देऊन आहे. क आपण याचा उपयोग आविष्कारातील प्रिटीला करू शकतो या उद्देशाने मी या प्रकल्पाची निवड केली.

॥ टाफुन कचऱ्याचे व्यवस्थापन ॥
हे केवळ प्रशासन यंत्रणेचे काम नाही तर या तर व्यवस्थापनाला माझ्या घुमत्या मते आपल्या संस्कृतीची योग्य मोड देणे आवश्यक आहे.

GLASS BOTTLE

Importance of the topic :-

विषयाचे महत्त्व :-

आपण प्रत्येक जण दररोज गोड्या ममाठावर कचरा निर्माण करतो. वायरा आणि पैसा हे अन्निकडना कावडीचा मत्त आहे. रिकुन विविधानंत त्या बाबत विचार करणे आवश्यक वाटत नाही.

दररोज निर्माण होणाऱ्या कचऱ्या मध्ये कागदाचे तुकडे, स्क्राम्या वाटण्या, थुमकाचे सारित्य पत्रिकांचा पिराळ्या, स्वयंपाक घरातील असलेले भाज्याचे पदार्थ देह, कळ्यांच्या साली, विचारण्यांतून होताना येणारे फेस इत्यादी असलेले गोवटा असतात हे सगळे पदार्थ आपण तसेच कडुन देत असतो.

कचऱ्याची विव्हेवाट जावण्यासाठी सर्व साधारणपणे कचरा गोळा करणाना भुमिनाला कचऱ्याची वृद्धन सर्वसाधारणपणे भवेत वापरली जाते त्यावर योग्य प्रक्रिया करणाऱ्या भागडात कोणता पडत नाही कारण त्या प्रक्रिया कुच करायच्या आधीके असतात. त्यातील कचरा व्यवस्थापन राकुन खर्चा पेकी 25% ते 80% खर्च वेगवेगळ्या ठिकाणापासुन कचरा गोळा करणे व त्याची वाहतुक करणे यावर खर्च होतो.

